

Ενότητα 2η

Γλώσσα- Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου

ΚΕΙΜΕΝΟ 1: Πολυγλωσσία, ή αλλιώς, μάθε παιδί μου γλώσσες!

Αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαίδευσής μας είναι η γνώση μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας. Από μικρή ηλικία τα παιδιά ξεκινούν να μαθαίνουν ξένες γλώσσες, επιδιώκοντας να αποκτήσουν την πολυπόθητη πιστοποίηση, που θα τους ανοίξει πόρτες στο μέλλον, τόσο ακαδημαϊκές όσο και επαγγελματικές.

Τα αγγλικά πλέον θεωρούνται δεδομένα παντού, ακόμα και μέσα στο σπίτι μας. Ωστόσο, είναι ανάγκη να γνωρίζουμε – πιστοποιημένα – και δεύτερη ξένη γλώσσα, εκτός από την Αγγλική. Ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος, τόσο στα πανεπιστήμια όσο και στον επαγγελματικό χώρο. Με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, ο τωρινός φοιτητής δε θα χρειάζεται μόνο το πτυχίο του για να βρει δουλειά, αλλά και το διαβατήριό του, προκειμένου να βρει δουλειά όχι στην Ελλάδα, αλλά στο εξωτερικό. Έτσι, λοιπόν, μπαίνουμε, ή μας βάζουν, στον ... χορό της πολυγλωσσίας.

Το φαινόμενο αυτό βέβαια, δεν περιορίζεται μόνο στην Ελλάδα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, έχει αρχίσει να οργανώνεται περισσότερο προκειμένου να βάλει σε μία τάξη το θέμα των γλωσσών, με στόχο την προώθηση της εκμάθησης πολλών ευρωπαϊκών γλωσσών. Η ανάγκη για επικοινωνία μέσα στο πλαίσιο της Ένωσης προϋποθέτει ένα δεδομένο, ότι υπάρχει μία κοινή γλώσσα, είτε αυτή είναι η Αγγλική, είτε η Γερμανική, είτε η Γαλλική. Από την άλλη, όμως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις Γλώσσες αναγνωρίζει την ανάγκη της πολυγλωσσίας λόγω της αυξανόμενης κινητικότητας των Ευρωπαίων πολιτών είτε για σπουδές είτε για εύρεση εργασίας στο εξωτερικό.

Η πολυγλωσσία, όμως, δεν είναι απαραίτητη μόνο όσον αφορά στην επαγγελματική αποκατάσταση. Η **ικανότητα** να κατανοούμε και να μιλάμε παραπάνω από μία ξένες γλώσσες ωφελεί κατά πολύ τις γνωστικές λειτουργίες του εγκεφάλου, όπως δείχνουν πρόσφατες έρευνες: ενισχυμένη μαθησιακή ικανότητα σε όλους τους τομείς, νοητική ευελιξία, δυνατή μνήμη, ακόμα και αντίσταση του εγκεφάλου στην αναπόφευκτη νοητική **φθορά** με τον χρόνο (άνοια, νόσος Αλτσχάιμερ).

Η εκμάθηση ξένων γλωσσών δεν είναι μόνο το χαρτί που θα πάρουμε στο τέλος των σπουδών μας. Θα μας ανοίξει απαραίτητες πόρτες στο μέλλον, όμως, θα μας ανοίξει και παράθυρα σε άλλες χώρες και κουλτούρες. Θα ανοίξει και το μυαλό μας. Όπως είπε και ο Βίκτωρ Ουγκώ, «ο άνθρωπος που δε γνωρίζει ξένες γλώσσες, αναπόφευκτα έχει ελλείψεις στον τρόπο σκέψης του, εκτός κι αν πρόκειται για ιδιοφυία».

Αγγελίνα Σοφιάδη, Must emagazine, 17 Δεκ. 2012 (διασκευή)

<http://www.mustmag.gr/artra/paideia/5539-mathe-paidi-moy-gloses>

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η διάδοση της γλωσσομάθειας αρχικά αποδεικνύεται καταλυτική για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη. Επιτρέπει το άνοιγμα των αγορών, τη μεγιστοποίηση της παραγωγής, την ποιοτική άνοδο των προϊόντων λόγω της διεύρυνσης του οικονομικού ανταγωνισμού με την κατάρρευση των γλωσσικών εμποδίων και την άντληση γόνιμων οικονομικών ιδεών από κάθε γωνιά της γης. Έτσι υπηρετεί τη δημιουργία μιας παγκόσμιας αγοράς, πράγμα που σημαίνει εκρηκτική οικονομική **πρόοδο**. [...]

Έπειτα η γλωσσομάθεια δημιουργεί μια σειρά νέων επαγγελματιών. Αυτό ανακουφίζει το πρόβλημα της ανεργίας, δημιουργεί διεξόδους στους νέους και αυξάνει το εθνικό εισόδημα. Μια ή και περισσότερες ξένες γλώσσες επίσης αποτελούν απαραίτητο όργανο άσκησης ενός επαγγέλματος, καλλιέργειας κάποιας επιστήμης, ακόμα και επίλυσης καθημερινών προβλημάτων. Χρειάζονται πια οι ξένες γλώσσες για να ανταποκριθεί κανείς στις απαιτήσεις του επαγγέλματος του σερβιτόρου, του πωλητή, του γραμματέα, για να κάνει μια στοιχειώδη επστημονική εργασία, για να καταλάβει τις οδηγίες χρήσης μιας μηχανής.

Ακόμα και στη διασκέδαση και την ψυχαγωγία αποδεικνύεται χρήσιμη η ξένη γλώσσα. Κι αυτό γιατί με αυτή είναι δυνατόν να χαρεί κανείς την εξωτικότητα ενός μακρινού τόπου, χωρίς να πιέζεται από την αποξένωση ενός βουβού περιβάλλοντος. Το γεγονός αυτό δεν είναι άμοιρο οικονομικής σημασίας, αφού καθιστά **ελκυστικό** τον τουρισμό που πυκνώνει τα τουριστικά ρεύματα.

Γ. Γιακουμής – Δ. Κουτσούγερας

Α. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. Να εξηγήσετε ποιος είναι ο σκοπός του κάθε κείμενου.
2. Οι συγγραφείς των πιο πάνω κειμένων αναφέρονται στα θετικά της γλωσσομάθειας. Να γράψετε δύο (2) επιχειρήματα από κάθε κείμενο με τα οποία υποστηρίζεται ότι η γλωσσομάθεια είναι απαραίτητη.

B. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΜΟΡΦΗΣ

Οργάνωση κειμένου

3. Να δώσετε έναν τίτλο στο Κείμενο 2.
4. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου του **κειμένου 2** (Η διάδοση ... πρόοδο).
5. Να εντοπίσετε και να γράψετε τον τρόπο ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου του κειμένου 2 και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
6. Να εντοπίσετε στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1 (Τα αγγλικά ... πολυγλωσσίας) δύο (2) συνδετικές/ διαρθρωτικές λέξεις και να τις αντικαταστήσετε με άλλες παρόμοιας σημασίας.

Γ. Μορφοσυντακτικά Φαινόμενα

7. Στις πιο κάτω περιόδους:

- α) να εντοπίσετε και να αντιγράψετε τις **δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις**
- β) να γράψετε το **είδος** τους και να δηλώσετε τον **συντακτικό τους ρόλο**
 - A. Τα παιδιά ξεκινούν να μαθαίνουν ξένες γλώσσες.
 - B. Η ανάγκη για επικοινωνία μέσα στα πλαίσια της Ένωσης προϋποθέτει ένα δεδομένο, ότι υπάρχει μία κοινή γλώσσα.
 - Γ. Είναι ανάγκη να γνωρίζουμε.
 - Δ. Οι νέοι φοβούνται μήπως δε βρουν δουλειά.

8. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες προτάσεις με το κατάλληλο ονοματικό σύνολο, κάνοντας όποιες αλλαγές θεωρείτε απαραίτητες.

- α) Τα παιδιά μαθαίνουν ξένες γλώσσες, επιδιώκοντας να αποκτήσουν την πολυπρόθετη πιστοποίηση.
- β) Είναι εύκολο να μάθει κανείς ξένες γλώσσες.
- γ) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αρχίσει να οργανώνεται.

Δ. Λεξιλογικά

9. Να γράψετε δύο προτάσεις με την καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ώστε να φαίνεται η πολυσημία της καθεμιάς:

Εγκέφαλος, μνήμη

10. Να δώσετε μία συνώνυμη λέξη για κάθε μία από τις ακόλουθες λέξεις που βρίσκονται υπογραμμισμένες στα κείμενα:

Κείμενο 1: φθορά

Κείμενο 2: πρόοδο

11. Να δώσετε μία αντώνυμη λέξη για κάθε μία από τις ακόλουθες λέξεις που βρίσκονται υπογραμμισμένες στα κείμενα:

Κείμενο 1: ικανότητα

Κείμενο 2: ελκυστικό

